

Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC): Dossier de premsa

La Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC) és l'entitat de segon nivell de l'associacionisme sociocultural català. Actualment aplega **140 entitats culturals d'arreu del país**, amb diferents denominacions (centres culturals, casals, casinos, unions, societats ...). Un teixit associatiu estès pel territori, amb més de **75.000 persones associades**.

La FAC va ser creada l'any 1983, amb l'objectiu de fomentar l'associacionisme sociocultural català i potenciar el reconeixement de la tasca de les entitats socioculturals de base. Des d'aleshores, treballa per oferir a les associacions federades un conjunt de serveis que facilitin la seva funció cultural, associativa i de dinamització comunitària, i **una oferta formativa gratuïta i de qualitat que permeti millorar la seva gestió interna**, els seus mecanismes de participació democràtica i les activitats que ofereixen a la població del seu àmbit territorial d'actuació. Aquesta tasca s'ha anat actualitzant gradualment per adaptar-se en cada moment a les necessitats de les entitats federades que, al seu torn, també s'han hagut d'adaptar constantment a les transformacions que experimenta la societat del nostre país.

La Federació d'Ateneus de Catalunya està dirigida per la **Junta Directiva** de l'entitat, formada per 8 voluntaris/es representants d'associacions federades, que són escollits per l'**Assemblea General Ordinària**, òrgan de decisió, sobre el qual recau la sobirania de la Federació. La FAC també compta amb una estructura tècnica formada per 3 persones.

Una mica d'història

La Federació d'Ateneus de Catalunya va néixer l'any 1983, arran del **Tercer Congrés d'Ateneus**, celebrat al Centre de Lectura de Reus. Aquest congrés va ser convocat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, a través del seu Servei de Promoció Cultural. Durant les sessions de cloenda, les diverses entitats culturals i grups que hi van participar van aprovar un manifest que demanava la constitució d'una Federació que aglutinés tot l'associacionisme cultural català. Es va nomenar una Junta Gestora, composta per 25 membres representants de 22 entitats, que al novembre d'aquell 1983 va iniciar els tràmits necessaris per a legalitzar la Federació en un any.

El 28 de novembre de 1984, la Federació d'Ateneus de Catalunya va ser inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya i el 19 de gener de 1985 es va realitzar la primera reunió de la Junta directiva.

Les entitats de base

Les associacions socioculturals catalanes tenen el seu origen a les mitjanies del segle XIX, just quan Catalunya vivia un intens procés d'industrialització. La situació política i social dels seus orígens va facilitar que el moviment associatiu català estigués marcat per una gran heterogeneïtat, que s'ha mantingut fins als nostres dies. És per això que la xarxa associativa sociocultural actual és àmplia i diversa, tot i que hi ha una sèrie de valors que són comuns a totes les entitats: el foment d'una catalanitat integradora i no exclouent, la promoció de la cultura del país en totes les seves formes i disciplines i el treball per dinamitzar i millorar les condicions de vida de les comunitats dels respectius àmbits locals de cada associació, a través de la cultura. Amb aquesta fórmula, les entitats socioculturals han esdevingut estructures clau per a l'espai de construcció del país que correspon a la societat civil organitzada. I és que **les associacions socioculturals tenen un potencial molt important de dinamització de les comunitats del seu àmbit territorial d'actuació** i aporten uns valors (promoció de la cultura i de l'educació a través del lleure, participació democràtica, participació en la vida col·lectiva, foment del civisme, integració, estima pel país, respecte i curiositat per la

diferència, etc.) molt necessaris en qualsevol comunitat i en el desenvolupament de la societat de qualsevol país.

En l'actualitat, com al llarg de la seva història, les associacions socioculturals catalanes configuren una oferta social, cultural i lúdica per a tots els gustos, edats, i una proposta associativa i de participació democràtica per a aquelles persones que aposten per dedicar part del seu temps a desenvolupar una tasca comunitària i enfortir la ciutadania del nostre país. Aquestes associacions estan dirigides i participades per persones que hi destinen el seu temps lliure de manera voluntària. Les activitats que s'hi poden desenvolupar són moltes i de molts tipus:

- **Arts escèniques:** Teatre, cinema, música, dansa, circ, titelles...
- **Música:** corals, escoles de música, grups musicals, bandes...
- **Espais de pensament i reflexió:** Biblioteques, conferències, tallers, xerrades, col·loquis, debats, tertúlies,
- **Esport:** Hoquei, bàsquet, futbol, gimnàstica, tennis-taula, escacs, slot...
- **Lleure:** Agrupaments escoltes, esplais, espais de trobada, el bar, jocs i espectacles infantils, excursionisme ...
- **Cultura Popular:** Festes populars, esbarts, gegants, diables, puntaires, sardanes, castellers, bastoners...
- **Belles arts:** Pintura, escultura, dibuix, manualitats...
- **Participació comunitària:** activitats d'implicació en l'entorn, posicionaments, interacció amb les administracions locals, grups de pressió, de debat ...

La xarxa d'entitats socioculturals catalanes ofereixen totes aquestes activitats a tothom qui hi vulgui participar. Els 150 anys d'història de l'associacionisme sociocultural català representen un valor afegit per a un moviment integrador, arrelat al territori i obert a totes les persones i tendències, que s'ha anat adaptant a les necessitats de la societat catalana i que actualment es mostra amb un potencial mobilitzador molt important.

Les línies d'actuació de la Federació

La tasca de la Federació d'Ateneus de Catalunya per potenciar, facilitar i millorar l'acció cultural i comunitària de les entitats socioculturals catalanes es basa en 6 grans eixos:

- Oferir una **formació de qualitat** a totes les entitats socioculturals del país, gratuïta per a les associacions federades, a través de diverses fórmules que permetin personalitzar el màxim possible aquesta formació.
- Oferir **serveis** a les entitats federades per tal de facilitar la seva gestió i potenciar les activitats que ofereixen a la ciutadania.
- Treballar per la **visibilitat i el reconeixement** de la tasca que realitzen les entitats socioculturals catalanes.
- Fomentar el **treball en xarxa** i l'intercanvi d'experiències entre les associacions socioculturals catalanes.
- Defensar els **drets de les entitats federades i promoure el model associatiu** que proposen.
- Ser un **punt de referència de l'associacionisme sociocultural** del nostre país.

L'estructuració territorial de la FAC

La **Federació d'Ateneus de Catalunya** s'ha dotat recentment d'una **estructura territorial** que li ha de permetre fomentar i facilitar el treball en xarxa entre les entitats d'un mateix territori, conèixer de primera mà les seves mancances per generar serveis que hi puguin donar resposta i acostar els seus serveis a totes les entitats federades. Aquesta estructura se sustenta en 10 àrees territorials traçades a

partir de criteris de proximitat geogràfica entre les entitats federades i de qualitat de les vies de comunicació que les uneixen. Aquestes àrees són les següents:

- Baix Llobregat
- Barcelonès Sud
- Barcelona-Ciutat
- Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre
- Comarques Centrals
- Garraf-Penedès
- Girona Sud
- Girona Nord
- Maresme i Barcelonès Nord
- Terres de Ponent
- Vallesos

Premis Ateneus

Des del 1989, la Federació d'Ateneus de Catalunya lliura de manera ininterrompuda els **Premis Ateneus**, uns guardons amb dotació econòmica pensats per reconèixer la creativitat, l'originalitat, la qualitat i l'esforç que fan les diferents associacions culturals, les persones i els mitjans de comunicació del país per promoure la cultura i l'associacionisme cultural.

L'edició 2008 d'aquests premis s'entregaran durant el proper dimarts 16 de desembre, a l'auditori de la Torre Agbar de Barcelona. Enguany s'han obert 6 categories amb una dotació econòmica total de 9.000 euros i 4 premis de reconeixements. Les tres darreres edicions de l'acte d'entrega d'aquests guardons s'han celebrat a Barcelona, al Palau de la Generalitat, al Consell de Cent de l'Ajuntament de la ciutat i a l'Espai Francesca Bonnemaison (antic Institut del teatre).

Treball en xarxa amb d'altres entitats

La Federació d'Ateneus de Catalunya aposta clarament pel treball en xarxa amb d'altres entitats per tal de millorar el seu projecte i potenciar l'associacionisme sociocultural, amb l'objectiu final de reforçar la societat civil catalana. Actualment, la FAC forma part de diverses plataformes associatives (Xarxanet, Consell d'Associacions de Barcelona...) i està desenvolupant diversos projectes conjuntament amb d'altres entitats i xarxes de segon grau .

www.ateneus.cat

A més de ser la pàgina web oficial de la Federació, www.ateneus.cat també està concebuda per ser un aparador de les activitats que les associacions federades ofereixen a la ciutadania. Per aquest motiu, la pàgina disposa d'una agenda cultural que recull en la qual s'hi poden trobar les activitats que realitzen les associacions culturals federades. L'objectiu per a aquest curs és reforçar la web com a porta d'entrada de nous associats a les entitats i aprofitar totes les possibilitats que ofereix internet en matèria de transmissió d'informació i comunicació amb les entitats federades.

2008, l'any del 25è aniversari de la Federació i del 5è Congrés d'Ateneus

Aquest any 2008, la FAC celebra el seu 25è aniversari. S'han concebut diversos actes i propostes per tal de commemorar-ho amb totes les entitats federades i amb la ciutadania en general. (Acte institucional al Parlament de Catalunya, Festa del 25è aniversari, cicle de conferències "Els ateneus: xarxa, participació i cultura", presentacions al territori del "Llibre Visual de l'Associacionisme Cultural", Festa d'Estiu de la FAC...) Paral·lelament, la Federació també ha convocat el 5è Congrés d'Ateneus de Catalunya, un procés participatiu obert a totes les entitats socioculturals catalanes que té per objectiu potenciar el creixement qualitatiu i quantitatiu d'aquestes entitats i garantir que són capaces de donar resposta a les necessitats de la societat catalana, a través de diverses fases de treball i debat conjunt. El Congrés d'Ateneus es va iniciar el gener del 2008 i es clourà el febrer del 2009.